

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

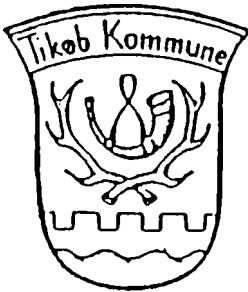
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EGEBÆKKEN

MEDLEMSBLAD FOR

HISTORISK FORENING
FOR
ESPERGÆRDE OG OMEGN

NR 25 DECEMBER 1998

Tikøb Kro gennem 800 år

I 1998 kunne Tikøb Kro have fejret sit 800 års jubilæum. Dette skete af gode grunde ikke - kroen er jo endnu ikke genopført efter branden i 1995. Se på side 5 glimt fra kroens historie.

Snekkersten Skole

Næsten samtidig med Espergærde Skole, kunne den nuværende Snekkersten Skole fejre sit 100 års jubilæum. Men der har været skole i Snekkersten i over 200 år. Læs side 18.

Alsidiigt program

Foreningen byder på 6 arrangementer i forårssæsonen plus yderligere 2 arrangementer i Humlebæk. Se programmet side 22-23

EGEBÆKKEN

REDAKTION AF DETTE NUMMER:

Kjeld Damgaard, (ansvh), Rugmarken 27, Mørdrup, 3060 Espergd., tlf 49 13 52 97 **Ida**

Schmidt, Stubvænget 13, Mørdrup, 3060 Espergærde, tlf 49 13 48 48

Helge Rasmussen, Mørdrupvej 57, Mørdrup, 3060 Espergærde, tlf 49 13 27 64

TRYK: Kopi og Print, Kongevejen 3 D, 3000 Helsingør, tlf 49 21 60 11

Middelalderåret

HD- År 1999 bliver benævnt middelalderåret, og mange museumsudstillinger, skrivelser, foredrag og specielle arrangementer vil handle om mid-delalderen.

Som begreb er middelalderen skabt af 1600-årenes lærde, og der ligger bag navnet en forestilling om et kulturfattigt tomrum fra oldtidskulturens undergang til renæssancen - fra folkevandringernes ødelæggelser bragte det gamle Romerrige til fald (ca år 500) og indtil kompasset, bogtrykkerkunsten og krudtet (ca år 1500) gennem renæssancen åbnede den nyere tid. Med teknologiens udvikling er denne blevet vor egen nutid.

Den forkerte opfattelse af de foregående år som tomrum, kan vor generation især sætte sig ind i. Vi er vidner til at atomkraft, computere og rumfærger indvarsler et fremtidsspring, og ville ikke undres om vor tid blev betragtet som et tomrum af vore efterkommere.

Det virker derfor troværdigt for os, at høj- og senmiddelalderen afsløres som sydende af energi, dristighed og opfindsomhed, selvom om forholdene med vor målestok, var primitive og livet hårdt.

I Danmark falder det naturligt, at lade middelalderen begynde med kristendommens indførelse og slutte med den katolske kirkes endeligt ved reformationen.

Helsingør er formentlig opstået ved middelalderens begyndelse og var, takket være Øresundstoldens indførelse, en af rigets betydeligste byer ved dens slutning. Foreningen er glad for, at museumsinspektør Lars Bjørn Madsen vil indlede årets foredrag med at fortælle om det middelalderlige Helsingør, og dermed give os en særlig mulighed for at beundre byens gamle miljøer.

HISTORISK FORENINGES BESTYRELSE:

Formand: Holger Dahl, Hyacintvej 19, 3060 Espergærde, tlf 49 13 17 16

Næstfmd.: Helge Rasmussen, Mørdrupvej 57, 3060 Espergærde, tlf 49 13 27 64

Kasserer: Fini Pode Pedersen, Stokholmsvej 83, 3060 Espergærde, tlf 49 13 26 10

Sekretær: Else Elbæk, Gefionsbakken 5 B, 3060 Esspergærde, tlf 49 13 51 44

Best.medl.: Ida Schmidt, Stubvænget 13, 3060 Espergærde, tlf 49 13 48 48

1. suppl.: Per Då, P.W. Tegners Vej 9, 3070 Snekkersten, tlf 49 22 02 62

2. suppl.: Søren Fisker, Strandgade 91 A, 3000 Helsingør, tlf 49 20 18 22

Navne er ikke bare navne...

Man kan mene, at det er et lille problem, som ikke er værd at beskæftige sig med i en verden fuld af store og voldsomme problemer. Ikke desto mindre - eller måske netop derfor - er det ærgerrigt, at en forholdsvis simpel ting tilsyneladende ikke kan løses på en let og elegant måde.

Grinagtig misforståelse

Som allerede berørt i tidligere numre af "Egebækken", er der desværre mange eksempler på, at veje er blevet navngivet helt uden forbindelse med omgivelserne, stedet eller områdets historie. "Thulevej" er det klassiske eksempel på en grinagtig misforståelse. Vejen, der er en sidevej til Godthaabsvej, fik navnet fordi man tilsyneladende havde glemmt, at Godthaabsvej ikke var opkaldt efter en by på Grønland, men derimod er gård ved Hovvej!

Pinlig misforståelse

Espergærde-fiskeren Carl Collatz, fik for del år siden en vej opkaldt efter sig. I sig selv en smuk tanke, der imidlertid blev totalt forfejlet ved at kalde en vej i det yderste hjørne af Mørdrup for "Carl Collatz Vej" - en vej, der fører fra Jernbane Allé til udstykningen ved Bakkegaarden. For det første har Carl Collatz sandsynligvis aldrig sat sine ben i den ende af byen - og slet ikke ved Bakkegaarden, hvor "Bakkegaardsbonden" boede - de to kunne nemlig ikke rigtig med hinanden!

Hvor ligger Bøgeskoven ?

Lige syd for Nyrup - i det vi kalder Kvistgaard Industriområde - ligger Egeskovvej, opkaldt efter den

nærliggende skov. Det er fint nok - derimod er det taget ud af den blå luft, at to sideveje hertil har fået navnene Bøgeskovvej og Hejreskovvej. Skove med de navne findes simpelthen ikke!

Forkerte navne på ejendomme

Men det er ikke kun vejnavne, som har fået denne skæbne. Også ejendomme har i tidens løb fået helt "historie-løse" navne. Allerede i år 1900, fik den gamle gård "Landlyst" i Lille Esbønderup navnet "Danstruplund" - et navn, som gården endnu er kendt under. Men navnet er misvisende - gården ligger i Lille Esbønderup, og de to gårde, som er lagt sammen med denne, lå i hhv. Jonstrup og i nabosognebyen Endrup. Gården har derimod intet med Danstrup at gøre - en landsby, som ganske vist ligger tæt på, men på den anden side af både sogne- og kommunegrænsen.

Forkert by

Lige ved Tikøb ligger den gamle "Anstalt", alderdomshjem og kommunekontor. Stedet blev i 1955 taget i brug som alderdomshjem af Københavns Kommune. Herefter blev det kaldt "Gurrelund", uden hensyn til, at det ligger i Tikøb og at der i Gurre rent faktisk var og er en anden ejendom med samme navn.

Ejendomsmæglere har rekorden

Ejendomsmæglere er i annoncer eksperter i at placere ejendomme forkert på landkortet. En ejendom på Rørtang Overdrev eller i Øerne benævnes konsekvent som beliggende i Gurre. Om en ejendom i Havreholm eller Borsholm

skrives der næsten konsekvent, at den ligger i Hornbæk. Forklaringen skulle være, at det er i Hornbæk Postdistrikt - men den forklaring holder jo ikke i Gurre tilfælde - der er jo som bekendt ikke noget postdistrikt, der hedder Gurre.

Børneinstitutionernes fantastiske fantasifuldhed

I visse kommuner er navne på børneinstitutioner tilsyneladende blevet en konkurrence om fantasifuldhed. I Helsingør Kommune har mådeholdet trods alt været fremherskende, men enkelte eksempler på fejltagelser findes der også her. På Stokholmsvej ligger Sydkystens ældste børnehave, der fra starten fik det naturlige navn "Espergærde-Snekkersten Børnehave". Dette navn er imidlertid nu ændret; ikke til det nu mere naturlige navn "Espergærde Børnehave", men til et af disse for børneinstitutioner mere og mere almindelige navne: "Stokrosen". Forklaringen skulle være, at institutionen ligger ved *Stokholmsvej*, men dermed har man jo fuldstændig overset, at Stokholmsvej intet har med en "stok" at gøre, men derimod med en "stork". Vejnavnets oprindelse skyldes jo et lavvandet område med betegnelsen "Storkholme".

Flere kilometer forkert

Et nyt eksempel fra det herrens år 1998 er fra Snekkersten-kanten. Her har en ny ældreinstitution på hjørnet af Nørrevej og Klostermosevej minsandten

fået navnet "Klostermosen" - et navn, der er helt misvisende på mere end en måde. Dels ligger Klostermosen overhovedet ikke i nærheden, men flere kilometer derfra i et helt andet sogn og oprindeligt endda i en helt anden kommune. Dels fordi der i forvejen - ved den rigtige Klostermose - ligger en anden institution med navnet "Klostermosegaard". Der er naturligvis allerede sket forvekslinger mellem de to steder.

Byrådet fremturer i sin uvidenhed

Imidlertid har Helsingør Byråd tilsyneladende intet lært af disse fejltagelser. I alle fald lykkedes det byrådet at træde i spindaten endnu engang i sagen om navngivningen af en ny sø syd for den nuværende Hornbæk Sø. Søen kom nemlig til at hedde "Hornbæk Engso", skønt søen ligger i Horneby og at området, hvor søen nu er etableret, naturligvis aldrig har heddet "Hornbæk Eng".

Netop hvad den sidste sag angår, blev byrådet advaret mod fejltagelsen, men flertallet tromlede bevidstløst indstillingen fra Teknisk Udvalg igennem.

Sager af denne art tages med andre ord ikke seriøst af de bestemmende personer i byrådet. Og det er jo i virkeligheden tankevækkende. Hvis det er muligt at forkludre så simple sager - hvad så med de tunge og indviklede sager?

**Indmeldelse i foreningen
kan ske til foreningens kasserer,
Fini Pøde Pedersen, Stokholmsvej 83, Espergærde
tlf 49 13 26 10**

Glimt fra Tikøb Kro gennem 800 år

af Kjeld Damgaard

På facaden af den nu nedbrændte hovedbygning til Tikøb Kro, stod årstallet 1198. Det vil med andre ord sige, at kroen i år kunne have fejret sit 800 års jubilæum. Det jubilæum bliver naturligvis ikke til noget, da kroen som bekendt er nedbrændt, men en lille jubilæumskavalkade her i bladet kan det da blive til....

I slutningen af 1100-tallet havde munkene fra Esum Kloster færdiggjort deres nye kirke i Tikøb. Det var lykkedes at rejse en imponerende teglstensbygning - smukkere end de fleste andre landsbykirker. Imidlertid var Tikøb sogn også meget stort. Størrelsen skyldtes dog især det forhold, at området havde været næsten mennesketomt i århundrederne forud. Hele det område, som blev til Tikøb sogn, var stort set fyldt med skove og søer, hvilket naturligvis også var årsagen til at kongerne havde udset sig netop Nordjælland til jagt.

Og netop jagten var jo en af grundene til bygningen af Gurre Slot, som i en periode blev centrum i det senere Tikøb sogn. Faktisk blev her også bygget en kirke - det såkaldte Sct. Jakobs Kapel. Af dette er der jo imidlertid kun nogle stenfundamenter tilbage, men et besøg på stedet vil overbevise en iagttager

om, at der faktisk var tale om en rigtig kirke med kor og skib og måske også tårn. Et kapel i nutidens betydning, var der med andre ord ikke tale om. Det var en rigtig kirke, med de forretninger og ritualer en daværende katolsk kirke nu engang havde - og selvom Nationalmuseet ikke har fundet nogen kirkegaard i forbindelse med kirken - er det næppe nogen større afsløring at fortælle, at den findes skam og den ligger under den nuværende campingplads i Gurre, altså lige øst for den daværende kirke. En prøvegravning i 30'erne afslørede da også flere skeletter.

Og som det var skik, var der naturligvis også en kro i en kirkelandsby. Kroen i Gurre eksisterede faktisk helt frem til midten af 1800-tallet, men er iøvrigt ikke meget omtalt nogen steder. Kun gårdejer Chr. Hansen på Ørnholmgaard på Rørtang Overdrev har i et par artikler i 1920'erne beskrevet kroen og dens klientel.

Tikøb nyt centrum i sognet

Men munkene i Esum Kloster byggede altså kirke i Tikøb, og i realiteten kom Tikøb Kirke jo til at overtage de kirkelige pligter, som til dels tidligere havde påhvilet slottets kirke i Gurre. Efter et kirkebesøg var det tillige vigtigt at kunne få mad, drikke og hvile, ikke mindst set i lyset af datidens dårlige transportveje, samt de meget lange afstande, der var specielt til kirken fra

visse dele af Tikøb Sogn. Centrum i sognet blev m.a.o. flyttet fra Gurre til Tikøb, og da Tikøb til en vis grad lå på de daværende hovedfærdselsårer mellem de nordsjællandske slotte og klostre, så var det naturligt, at der her blev placeret et gæstgiveri eller en kro.

Om årstallet 1198 på den nu brændte bygning helt står til troende, er nok tvivlsomt. Det er tidligere påvist, at sådanne årstal er "opfundet" af romantiske kroejere, der hellere har lagt nogle år til alderen end trukket nogle fra. Imidlertid er der ingen tvivl om, at kroen i Tikøb er meget gammel, og har eksisteret i alle fald fra den tidlige middelalder.

Tikøb Kro på Valdemar Atterdags tid

Engang i 1920'erne havde 15. Skyttekreds en middag efter en præmieskydning. I den forbindelse holdt førnævnte Christian Hansen en tale, der skulle være en fortælling fra Tikøb Kro i 1300-tallet. Fortællingens hovedindhold gengives her:

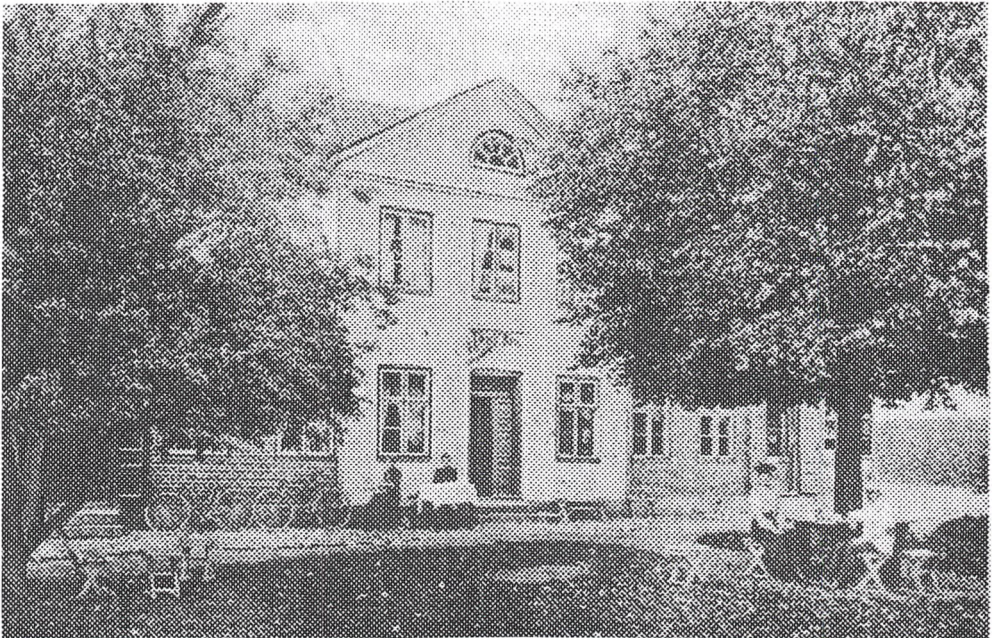
Her i Tikøb Kro, sad for århundreder tilbage en af Danmarks konger med sin stab, og i omegnen færdedes den samme konge ofte med sit følge. Vi ved alle, at Valdemar Atterdag holdt meget af at jage i Nordsjælland, og gerne dvælede i de idylliske, store skove, der strakte sig rundt om Gurre- og Esrum-søens bredder, og som den gang bestod af tusindårige ege og uigennemtrængelig krat.

På en af disse jagter, kom kongen bort fra sit følge, og man fandt ham først om aftenen ved Gurre-søens bred, hvor han lå ved siden af en skudt hjort. Da det var temmelig silde at tage hjem med

datidens simple befordringsmidler ad de dårlige veje, besluttede kongen at overnatte her i Tikøb kro eller Herberget i Tikøb, som det dengang kaldtes. Hvad han fik at spise og drikke vides ikke, men herberget heri Tikøb var et berømt sted, hvor adelen gerne tog ind, når dens vej faldt forbi, og det skete ofte, da herberget lå på allfarvej mellem datidens berømteste steder: Helsingborg, Øreborg, Søborg, Esrum og Adserbo Kloster.

Værten var dertil berømt for den elskværdighed, hvormed han altid modtog sine gæster, tog deres våde eller kolde kapper af for at tørre dem ved ildstedet og gjorde det i alle måder hyggeligt for gæsterne. Som værten, således var også gæsterne. Altid var her liv og lystighed, og særlig muntre var stamgæsterne. Blandt disse var gamle Anders Væver, Rasmus Smed og Morten Grynmalder de flittigste til at gæste kroen. Hver aften var de her; thi de havde nemlig en hul træstamme, der benyttedes som båd, og hvormed de kunne sejle næsten lige til køkken-døren.

Tiderne veksler, men bliver dog evig de samme. Allerede den gang hentede Tikøb kro sine stamgæster fra den vestlige side. De drak ikke bajersk øl eller trestjernet cognac, men et krus eller flere af værtens eget hjemmebryggede øl eller en skål mjød, og dertil røg de deres træpiber med kirsebær- og salvieblade og spillede et slag terning. Dengang var der ikke 4 sognefogeder, en kommunekasserer og en fattigin-spektør; men noget der hed lensmand over gamle Flynderborg Len - senere amtmand over Kronborg Amt - med embedsbolig på Gurre Slot, Ridefoged på Krogerup, abbed på Esrum Kloster

Tikøb Kro's hovedbygning set fra syd omkring århundredeskiftet. Kroens placering ved gennemfartsvejen til Hornbæk (det var før Hornbækvej blev ført uden om byen), betød allerede da, at turister - her på cykel - havde let ved at finde kroen.

og andre store herrer, som ordnede det hele.

Men det var om kong Valdemar, jeg skulle tale. Næste morgen stod han tidlig op, fik sin davre og gik en tur ud ad vejen. Det første dagskær viste sig i øst, medens de lave enge omkring Tikøb endnu lå i dæmrende tåge. Han standsede og blev længe stående i dybe tanker, noget han ofte var tilbøjelig til, vi har jo hørt det historiske sagn, at han en gang på Vordningborg Slot blev stående i flere timer med den ene fod på slotstrappen og den anden i stigbøjlen. Således har han også stået her ved Tikøb Kro før året 1340. Da han i nogen tid havde stået på vejen herude vendte han sig om mod herberget og

udbrød: "Du skal bevares gennem tiderne, skues gennem århundreder og huse fremtidens slægter!"

Kort tid efter lod Valdemar opføre 4 hjørnetårne på Gurte Slot, som nu i århundreder har ligget i ruiner. Herberget i Tikøb står derimod - om end i forandret skikkelse - endnu hvor det stod i Valdemars tid. Hans ord, at det skulle huse fremtidens slægter, er gået i opfyldelse.

Historiske fejl

Denne artikel af Christian Hansen gav anledning til nogen mishag fra historiekyndige, og det skal da også slås fast med det samme, at artiklen må være fri fantasi fra Christian Hansens side. Der-

til kommer, at der er adskillige grove fejl i artiklen - men et vist tidsbillede er der trods alt tale om, og enkelte detaljer er tilmed meget godt set. Dertil kommer, at der tilsyneladende er nogle henvisninger til Christian Hansens egen tid - hvad mener han f.eks. med at stamgæsterne også nu (i 20'erne) mest kommer fra Tikøbs vestlige side?

Lad os med det samme slå fast, at Christian Hansen naturligvis ikke har kunnet vide hvad Valdemar Atterdag har tænkt og sagt i 1300-tallet. Han har heller ikke kunnet vide hvad de flittige gæster på kroen hed eller hvor de kom fra. At de skulle have røget kirsebærblade er utænkeligt. Rygning indførtes i Danmark først i 1600-tallet. At nævne Krogerup i 1300-tallet er noget af en dristighed - gården kendes fra kilderne først fra 1500-tallet. Og endelig er det problematisk at kongens besøg i Tikøb skulle have fundet sted før 1340 - eftersom han først blev konge i 1340. Derimod kan det godt være rigtigt, at nogle gæster er kommet sejlene til Tikøb Kro. Tikøb Sø strakte sig faktisk helt op til kroen, ligesom en række af de øvrige detaljer meget vel kan have været rigtige - selvom det hele er et produkt af Christian Hansens fantasi.

Spredte vidnesbyrd

Kroen har altså eksisteret igennem århundreder, og det sker da også med mellemrum, at den dukker op i forskellige kilder. Således bl.a. i 1744, da der for Esrum Ting kom følgende retssag:

Indstævnet var Enken i Tikiøb Kroe, fordi hun adskillige Gange og saa got som stedse Skenker og Tapper om Hellige Dage, tvert imod det kongelige Forbud og den af Geheime Raaden

(amtmand Gram) gjorde Anordning, ja, det er endog befunden, at det hos hende er bleven tilladt om Søgne Dage til fylleri at udtappes, og hun tillader de søgende at sidde Natten over, hvorved nyelig er foraarsaget et Stort Klammeri og Slagsmaal, saa at de søgende kom i Haardrag sammen (bøndernes hår var dengang langt), andre slagen blå og blodig, som er stridig imod Lov og erbarheden.

Til samme at bevise fremstode tingmanden Lars Pedersen og Hans Larsen af Harrishøj og forklarede Eedelig, at dem tilfulde er bevist, at der i Tikiøb Kroe sidste afgang 17. November kom Per Olsen i Monkegaard og Lars Andersen i Tikiøb Skovhuuse i Tikiøb Kroe om Aftenen og sad der Natten over, drak og spillede Kort indtil om Morgen, og da tilkom Rasmus Sørensen af Lille Esbønderup, aftakket Landsoldat, som gav i Spil med de tvende Klænder indtil ud paa Eftermiddagen Klocken 4re. Dend næste Søndag derefter vare de derefter atter forsamled og drak. Mandagen dernæst vare de atter forsamlede, og da var Klammeri imellem dem, og de sloges saaledes, at Lars Andersen var baade blaa og blodig.

Strid og klammeri

Adskillige andre retssager fra 1700-tallet vidner om strid og klammeri i Tikøb Kro - dog ikke flere end fra alle andre kroer. I 1756 nævnes således at kromand Morten Pedersen i Tikøb havde indstævnet rytterbonden Peder Nielsen fra Lille Esbønderup for "utilbørlig adfærd i ord og gerning". Ved retssagen måtte Peder tilstå, at han havde fornærmet kromandens kone "med nærgående og grove Skiældsord og ubeføede Beskyldninger". Han bad om forladelse over for både manden og

konen og slap med at betale sagsomkostninger.

Privilegeret kro

I første halvdel af 1700-tallet blev gæstgiverierne organiserede ud fra en forhåbning om, at man derved bedre kunne holde styr på hvad og hvem der holdt kro. I Cronborg Rytterdistrikt var der ialt 23 privilegerede kroer, da man i 1757 udarbejdede en "Specification". Kroerne fik i større eller mindre udstrækning ret til at brygge øl, brænde brændevin samt bage rugbrød samt salg af disse varer. Blandt kroerne i vort område kan nævnes Gurre, Nyrup og Snekkerstens kroer samt selvfølgelig Tikøb Kro. Sidsnævnte var på dette tidspunkt en såkaldt kategori III-kro. Det betød, at kroen alene havde tilladelse til at brygge det øl, som det kunne sælge i krostuen, imod at erlægge en årlig afgift. I Tikøbs tilfælde skulle der erlægges en årlig afgift for ølbrygningen på 4 Rigsdaler samt derudover 5 2/3 Rigsdaler.

Først i 1857 - med næringslovens vedtagelse - blev systemet med Kongeligt Privilegerede kroer indført - iøvrigt en ordning, der ophævedes igen allerede i 1912. Siden da har det været uden betydning, om en kro var kongeligt privilegeret eller ej, men det har jo set meget godt ud - som reklame.

Kromændene

Hvem var så kromændene i Tikøb? Ja, her er det vanskeligt at svare entydigt. De var så forskellige som mennesker nu engang er, men slås fast kan det, at de ligesom alle andre på den tid var fæstere, der årligt måtte yde en afgift til kongen - d.v.s. staten. De ejede med andre ord ikke selv kroen, men var en slags forpagtere eller bestyrere, der

drev kroen for egen regning og risiko.

I 1771 ved vi at kromanden var den 43-årige Christian Jensen, der var gift med en 7 år ældre enke - måske den tidligere kromands kone? En del år senere - i 1804 - bliver kroværten for første gang selvejer. Den 22. december 1804 udstedes nemlig kongeligt skøde på kro-ejendommen, der iøvrigt i Tingprotokollen kaldes for "Damsborg". Den nye ejer blev kromanden, Niels Andersen. Da denne døde overtog enken, Bodil Marie Christensen, kroen, men giftede sig snart igen - denne gang med en Niels Jensen, som så overtog kroen. Niels Jensen døde imidlertid også før Bodil, så endnu engang - i

Losøreauktion i Tikøb.

Tirsdag den 5. September d. A., kl. 11 Fm., bliver efter derom fremtal Begæring afholdt offentlig Auktion i Tikøb Kro, ved hvilken vil blive bortsolgt

Manufakturvarer, saalom
Vomuldstøjer, Lærreder, dobbelt Lagen-
lærred, Dowlas, Klæde, Cheviot, Kjøle-
tøjer, Klonel, Konfektion, Guldtæpper,
Sengelæpper, Bordtæpper, Sengesorlig-
neve, Dækkener, Arbejdstøjer o. lign.

Endvidere bortkælges **10 Ungsvin,**
4 Køer, 8 Fæste, 2 Genspænder-
sjederbovogne, Sæletøjer, 100 Læyd-
Skælfæse, 1 Mællevogn, 2 Skælf-
ovne m. m.

Betalingen erlægges til **Virkefuldm.**
B. Thuesen, Fredensborg, der giver
ham bekendte, vederhæftige Købere Kredit
til 1. Marts 1906.

Udenbygd, Infassator ubekendte Købere
maa præstere **Attest** om **Vederhæf-**
tighed.

Cronborg østre Virk, Fredensborg,
den 31te August 1905.

Echon.

*Annoncering i Helsingør Avis den 2. sept.
1905 om en losøreauktion i Tikøb Kro.*

1838 - overtog Bodil kroen. For tredje gang giftede Bodil sig - denne gang med Anders Andersen. Det skete i 1844, og herefter hed ejeren Anders Andersen.

Han havde så Tikøb Kro indtil 1868, hvor Niels Christian Hansen overtog kroen. Han var iøvrigt gift med en halvsøster til gård- og møllejer i Tikøb, Frands Olsen. Christian Hansen havde Tikøb Kro indtil sin død i 1893, hvorefter enken, Bodil Christine Hansen, f.Frandsen overtog kroen. I det daglige var det dog hendes tre børn, Laura, Dagmar og Frands Hansen, der drev kroen, indtil de afhændede den i 1913.

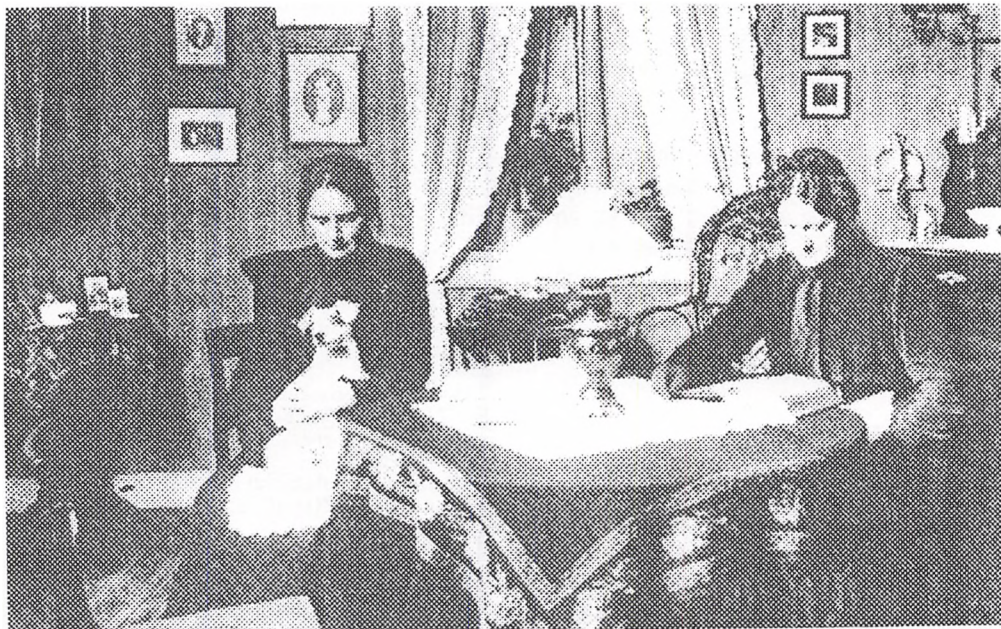
Kroen var derpå en del i handlen og skiftede ejer nogle gange indtil Johannes Granberg Petersen overtog

kroen i 1923. Det blev indledningen til en lang, stabil periode.

Kroens udseende

Hvorledes kroen har set ud i middelalderen kan vi kun gætte om. Men en - med vore dages øjne - tarvelig bygning har der antagelig været tale. Vi ved fra retssagerne i 1700-tallet, at der var mere end én krostue, men om indretningen iøvrigt, kan der ikke siges meget. Kun fra 1880-tallets sidste halvdel fortælles, at der i krostuen var "hvidskurede større og mindre borde med meget blankt kobbertøj og ligeså tinsager."

Ifølge brandforsikringsarkivalierne skulle kromand Anders Andersen have opført en ny krobygning i 1862 - iøvrigt i den særegne lerstampningsteknik - en byggemetode, der er mest almindelig

Søstrene Dagmar og Laura Hansen, der sammen med broderen Frands, drev Tikøb Kro i en årrække frem til 1913. Faderen, N. Christian Hansen var død i 1893, og hustruen overtog kroen, men børnene var nu de reele kroværter.

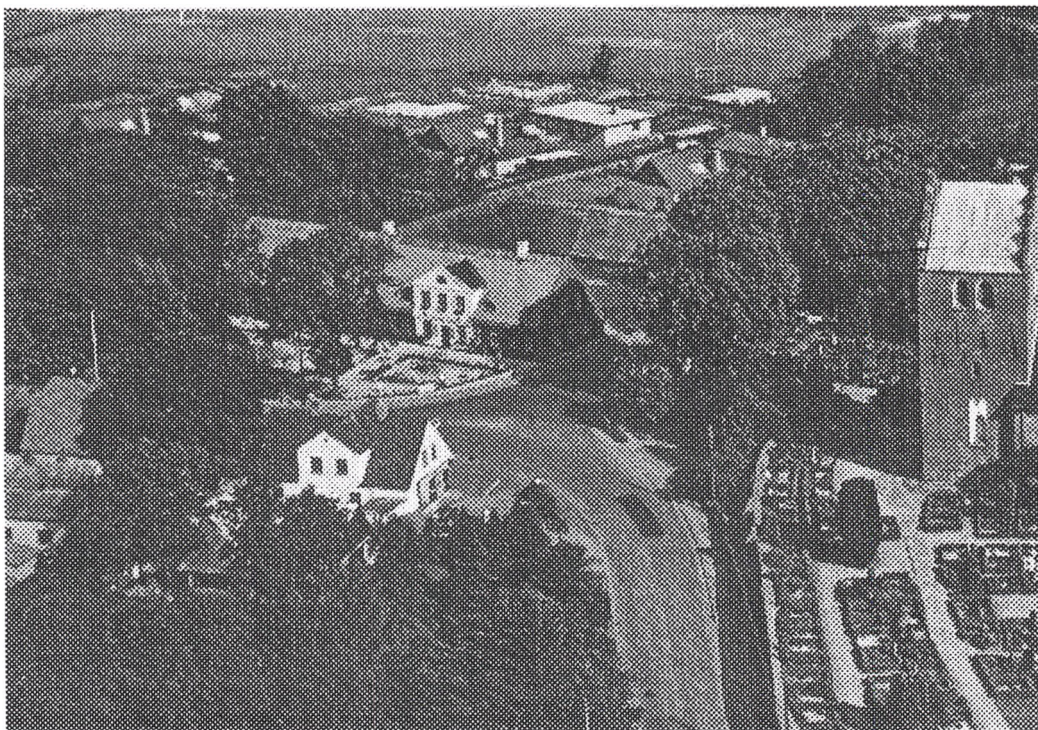
her i Nordsjælland. Denne bygning blev - indtil videre - den sidste i rækken. Tikøb-borgerne og andre venter spændt på, hvad fremtiden bringer.

Mange forskellige arrangementer

Ud over almindelig gæstgiveri - mad, drikke og overnatning - har Tikøb kro naturligvis nydt godt af sit naboskab med kirken. Dette centrum i sognet har trukket mange kunder til, men også det faktum, at Tikøb var "hovedstad" i Tikøb Kommune ved Sogneforstanderskabernes oprettelse i 1842, fik betydning for kroen. Godt nok samledes det

nyvalgte sogneforstanderskab (senere benævnt sogneråd) sig første gang på Marianelund Kro, men snart blev det en regel, at sogneforstanderskabets møder skulle afholdes hver anden gang på Tikøb Kro. Dette fortsatte indtil først i 1860'erne, da Tikøb Anstalt stod færdig, og der der blev indrettet et fast mødelokale til Sognerådet.

Dertil kom en række andre offentlige arrangementer, bl.a. auktioner, vaccinationer, valg møder, afskedsmiddage, fødselsdagsfester, foreningsmøder og generalforsamlinger m.v.

Naboskabet til kirken ses i næsten samtlige landsbyer. I Tikøb betød det, at mange kirkegængere brugte kroen til at opstalde hestene under kirkebesøget, og måske det lige gav anledning til også at smage på kroens varer af den ene eller anden slags?

Selvfølgelig blev stedet også brugt i forbindelse med kirkelige handlinger. Fra 1800-tallets sidste halvdel haves således en beretning om livet i Tikøb Kro: *"Søndag Morgen begyndte Storpigen at bage Æbleskiver til den Tid Kirkefolkene kom kørende og skulle varmes lidt før end de kom ind i den kolde Kirke."* Det fortælles videre, at bøndervognene kom kørende fra det store sogn, og *"at efter Egnens Skik holdt man og tog Kirkefolk op paa Vejen, de blev ogsaa trakteret med de gode varme Æbleskiver og Kroens Kaffe."*

Holger Drachmann og Tikøb Kro

Der findes stort set en historie om Holger Drachmann og hver eneste by i Tikøb Kommune - og således også en fra Tikøb.

Det var i sommeren 1876, at Drachmann kom til Tikøb for at deltage i en begravelse af en ung fisker fra Snekkersten. Ved begravelsen traf han førstelæreren i Tikøb, Christian Hansen, som han var i familie med og kendte fra sine mange besøg i Havreholm, hvor Chr. Hansen tidligere havde været lærer.

Dette møde førte til, at Drachmann i en periode boede i Tikøb gamle skole - Rytterskolen. Her skrev han nogle af sine bedste sømandsfortællinger. På forslag af Christian Hansen skulle der oprettes en sognebogsamling i Tikøb skole, og Drachmann skrev på rekordtid en fornøjelig komedie, som blev kaldt "I den 11. Time". Den blev opført på Tikøb Kro og gjorde så stor lykke, at den blev opført en snes gange for fulde huse. Indtægten herfra sikrede bogsamlingens oprettelse.

Drachmann havde desuden skrevet en prolog til forestillingen og optrådte selv sammen med sine tre venner, malerne P.S.Krøyer, Viggo Johansen og Bernhard Middelboe i komedien.

Måske ville en genopførelse af dette stykke - hvis det endnu findes - være en idé, når Tikøb Kro igen har rejst sig fra asken ?

Flere arrangementer

Igennem adskillige år samledes medlemmerne af 15. Skyttekreds sig i kroen efter endt skydning. Her nød man et traktement inden turen tilbage til hjemmet blev indledt.

Også omegnens foreninger brugte Tikøb Kro til forskellige møder og arrangementer, herunder diletant. Der var ikke ret mange andre steder, at det var muligt at samle et større selskab og måske endda bispise dem alle - og der var godt nok flere kroer end i dag - bl.a. i Gurre og Kvistgaard, men til gengæld ikke så mange skoler, gymnastiksale og lign., som man kunne samles i.

Kroen var mere end kro

Inden Egebæksvang kirke blev taget i brug i 1897, var Tikøb kirke jo også kirke for hele Sydvestkysten. Når fiskerne således kom til begravelse eller en anden kirkelig handling i Tikøb, så skulle man jo have passet hestene. Derfor var der naturligvis rejsestald i kroen. Det var en hel nødvendig del af kroens drift. Og til at passe hestene, medens gæsterne var i kirke eller på kroen, så havde man naturligvis en staldkarl.

Det fortælles, at der netop i Tikøb kro, var en meget påpasselig staldkarl ved navne Christian Larsen. Det skulle være lykkedes for ham at arbejde sig op ved opsparing og dygtighed - således at

Holger Drachmann har også været i Tikøb. Det var i sommeren 1876.

han til sidst endte som ejer af etablerementet "Valencia" i København. I daglig tale blev han kaldt "Valencia-Larsen", og fik endog råd til at købe proprietærgårdene Skovlund og Danstruplund. Det fortælles også om ham, at han aldrig rigtig vænnede sig til direktør- eller godsejertitlen, men foretrak, at arbejde hver dag med helt almindelige ting, såsom opvask, hvis der manglede mandskab til det.

Else Larsen, der var født i Harreshøj, har fortalt hvorledes man i starten af århundredet, foruden på Kommunekontoret, kun havde telefon på Tikøb Kro. Så hvis nogen var syge, og der skulle ringes efter læge, som dengang boede i Nyrup, så foregik det på Tikøb Kro. Det kostede 30 øre at få lov at låne telefonen dér.

Derudover blev der ret tidligt indrettet købmandsforretning i kroen, der endnu i 20'erne kaldtes for "Damsborg". Selvom købmandsforretningen kom til at ligge forskellige steder i bygningerne, eksisterede denne helt frem til starten af 1970'erne.

Slagsmål med ordensmagten

På de store aftener kunne der i Tikøb Kro være samlet flere hundrede mennesker. Det skete bl.a. i forbindelse med valgaftenen i november 1932, og igen natten til den 1. maj 1933. Her var der indbudt til dansebal på Tikøb Kro - og flere hundrede mennesker deltog. Salen var fyldt og da ballet skulle slutte kl 1 om natten, passede det ikke flertallet af de fremmødte. Den fremmødte politibetjent fra Fredensborg, Axel Jacobsen, forsøgte at stoppe festen, men fik bl.a. at vide, at "Lukning eller ikke Lukning aldeles ikke vedkom en saadan Karl".

Derpå blev Jacobsen trængt op i en krog i et af lokalerne og blev tilredt med slag og spark, hvorefter han blev spærret inde i et aflåst rum. Der blev dog hurtigt sendt bud efter forstærkning fra Helsingør, og da disse nåede frem, blev døren til rummet sprængt, og Jacobsen kørt til læge.

Politifolkene fra Helsingør havde nu bedre held til at lukke kroen, og havde endda held til at anholde de to værste urostiftere, en chauffør fra Græsted og en tjenestekarl fra Esrum.

Dagen efter blev de fremstillet for retten i Helsingør. Det viste sig, at de var brødre. Den ene, chaufføren, nægtede overhovedet nogensinde at have set betjent Jacobsen, hvorimod tjenestekarlen godt kendte ham, da han

Tikøb Kro har lagt lokaler til utallige dilettant-, revy- og teaterforestillinger. Her er det Sangforeningen "Enigheden" fra Havreholm, der opfører stykket "Et Bondebryllup" omkring 1930. Ikke mindre end 43 deltagere var på scenen i dette tilfælde.

var ivrig deltager i samtlige danseballer i omegnen. Sidstnævnte optrådte iøvrigt noget hovent, og agerede stødt over at være anholdt.

Som vi tidligere har set i 1700-tallet kunne der opstå klammeri på kroen, så blodet flød. Det kunne der således også i 1930'erne - og det er sket adskillige gange både før og siden. Noget ry som en kro med mange slagsmål, har Tikøb Kro dog ikke haft.

De nyere ejere

Efter at Johannes Granberg havde drevet kroen fra 1923, overtog frk. Ebba Gudrun Hansen driften i 1947. Også hun havde kroen i en længere årrække - nemlig frem til 1963, da den tidligere

pensionatsværtinde fra "Østerlide" i Espergærde, overtog kroen. I disse år opstod idéen med at sætte kabaréetter op på Tikøb Kro, og i sommeren 1964 ser det ud til, at værtsparret ikke var ejeren, men makkerparret Kate Rosén og Bent Mikkelsen, der stod for Tikøb Kros Kabaré. I denne kabaré indgik iøvrigt, en kåring af årets "Sommerheks". Det var en konkurrence, hvor unge piger mellem 18 og 25 år kunne melde sig som mannequin ved en modeopvisning. Det var således ikke tale om en egentlig skønhedskonkurrence. Derimod lagde man vægt på at finde en sød og charmerende pige - og udnævne hende til "sommerheks". Blandt de piger, som skal have deltaget i konkurrencen var Vivi Bak og Yvonne

En af kroens sidste værtspar hed Rya Christensen og Steen Habersaat, foto ca 1983.

Ekman.

I oktober 1964 købte handelsmand Gerlöv Larsen kroen. Hans kone, Else Hede Larsen var datter af en tidligere ejer af Asminderød Kro, og var den, der skulle drive kroen herefter.

Men allerede to år efter - i august 1966 - kom der igen ny ejer. Denne gang var det en restauratør fra Klampenborg - Berner Widal Jensen - som tog over. Han drev i forvejen et cafeteria i Nærum og havde desuden restaurant "Sommerlyst" på Bakken.

Tikøb kro var nu også ramme for utallige firmafrokoster, skovture, af-

dansningsballer, udstillinger - bl.a. i en årrække antikvitetsudstillinger - foruden de mere traditionelle generalforsamlinger, politiske møder, revyer, andspil o.s.v. Arrangørerne var bl.a. de lokale foreninger, bl.a. Tikøb Idrætsforening,

Efter branden

Efter branden i foråret 1995, mærkede Tikøb-borgerne snart savnet af en kro, men da den daværende ejer, Ole Petersen, ikke syntes at tage initiativ til en genopførelse, blev en gruppe borgere enige om at tage initiativ til at indsamle penge til formålet. De blev imidlertid overhalet indenom af en ny ejer, der ved købet lovede at genopføre kroen i sin gamle skikkelse.

Kilder: Til denne artikel er udover diverse materiale i forfatterens arkiv, anvendt en række trykte og utrykte kilder, bl.a.:

Christian Hansen: "Valdemar Atterdag i Tikøb Kro".

Sven Risom: "Suppl. til Nordiske Lerhuse" i Fra Frederiksborg Amt, 1965.

Niels Stenfeldt: "Om Tikøb Sogn i gamle Dage", 1960.

Alf Hjorth-Moritzsen: "Holger Drachmann og Tikøb-Eggen" i Saga 1960/61.

"Realregister for Tikøb Sogn, Gaarde" i Landsarkivet for Sjælland.

"Kammerkancelliets Arkiv, Nr. 2215.243, vedr. Krohold m.v." i Rigsarkivet.

"Bevillingssager" i Tikøb Kommunes Arkiv, beroende dels i Landsarkivet, dels ved Helsingør Kommunes arkiv.

Frederiksborg Amtsraads Forhandlinger.

Tikøb Sogneraads Forhandlinger.

Diverse årbøger fra Helsingør Kommunes Museer,

Helsingør Avis, Helsingør Dagblad og Frederiksborg Amts Avis, diverse årgange

Mundtlige beretninger og materiale fra bl.a. Jørgen Elsøe, Tibberup, Christian Sørensen,

Tibberup, Erik Stendevad-Larsen, Baastrup, Aksel Sørensen, Tikøb samt Ruth Jensen,

Snekkersten skole både 100 år og 204 år

Forklaringen på dette tilsyneladende paradoks er jo, at godt nok fejrede Snekkersten Skole i september 1998 sin 100 års fødselsdag - men det var jo kun plæringen på det nuværende sted, der er 100 år gammel. Skolen stammer i realiteten helt fra 1794 !

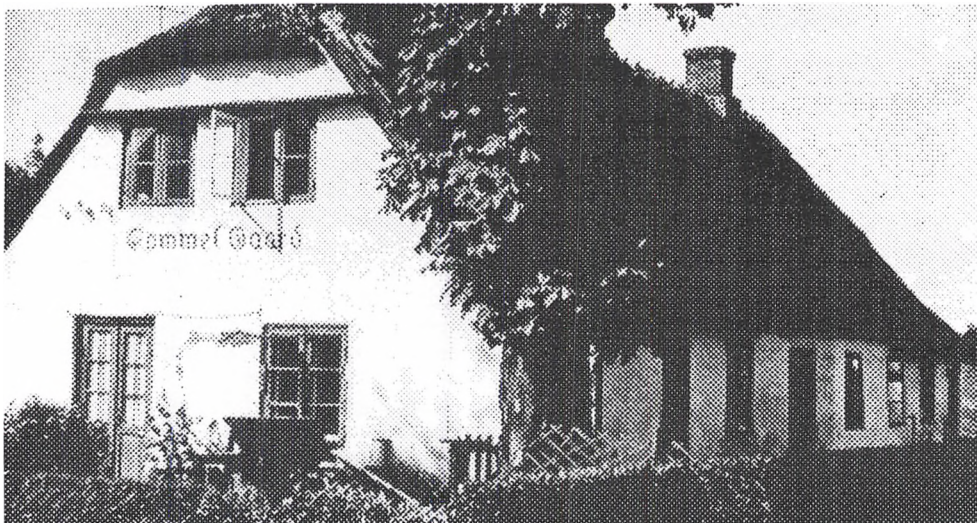
Af Kjeld Damgaard

Skolereformerne kom tidligt til Nordsjælland. Det skyldtes dels, at Nordsjælland for størstedelens vedkommende var ryttergods - d.v.s. kongens ejendom. Derfor blev der allerede i

1722 bygget to skoler i Tikøb Sogn - nemlig i Tikøb og Borsholm. I forvejen var der allerede skole i Hornbæk, og senere etablerede bøssemagerne i Hellebæk deres egen skole.

Den lille Landbokommission

Sydkysten kom ikke med i den omgang, bortset fra den i 1740 privat etablerede skole for Krogerups bønder i hhv. Tibberup og Mørdrup. Men da landboreformerne i 1780'erne slog igennem i Nordsjælland, var der en del af denne reform, der omhandlede skoler. Den såkaldte "Lille Landbokommission" blev nedsat i 1784 og når denne også beskæftigede sig med skolereformer,

Snekkersten gamle Skole - kaldet Lerskolen - blev taget i brug 1. oktober 1794. Efter bygningen af en ny skole i 1898 ved Rørtangvej blev bygningen, som lå ved den nuværende Parkvej, solgt til privat beboelse. Disse beboere kaldte ejendommen for "Gammel Gaard". Huset er nu nedrevet.

(Foto: Chr. Sørensens samling)

Skolebillede fra Lerskolen i Snekkersten. Billedet er fra 1879 - og viser ældste klasse. Læreren er Hans Steffensen, der var enelærer ved skolen i perioden 1864-95. (Foto: Flynderupgaard Museet)

skyldtes det at man allerede da indså, at ordentlige uddannelsesforhold hang uløseligt sammen med bedre kår for landbefolkningen som helhed.

Et resultat heraf var nedsættelsen af yderligere en kommission i 1787. Den fik navnet "Den lille Skolekommission" og fik til opgave at fremkomme med forslag til regler m.v. for skolevæsenet i Frederiksborg og Kronborg Amter. Kommissionens anbefalinger blev stadfæstet af kongen i 1789.

Ny skole i Rørtang

Kommissionens arbejde havde bestået i nøje at gennemgå hvert eneste skoledistrikt og bestemme hvor hver enkelt skole i fremtiden skulle ligge. I Tikøb sogn blev skoledistrikterne følgende: Tikøb, Borsholm, Havreholm, Rørtang, Nyrup, Hornbæk og Skibstrup. I fire distrikter skulle der nyopføres

skolehuse, nemlig i Havreholm, Rørtang, Nyrup og Skibstrup.

Egentlig var det meningen, at disse skoler skulle stå klar til brug indenfor 8-9 år. Det kom dog langt fra til at holde stik, men i et tilfælde blev det dog virkelighed.

1. oktober 1794

Inden opførelsen af Rørtang skole, blev dens placering imidlertid ændret til "en kullet bakke nord for Borupgaard". En "kullet" bakke er en bakke, hvorpå ingenting vokser, jvf. Kullen i Skaane.

Beslutningen om flytningen skete i foråret 1794, og allerede 1. oktober samme år, kunne den nye skole tages i brug. Dens indretning lignede alle andre skoler på den tid: En stor skolestue, samt til læreren og hans familie: køkken, spisekammer, dagligstue.

sovekammer samt pigekammer. Desuden blev der opført et udhus, således at læreren kunne have et par dyr og dyrke skoleloden.

Skoledistriktet

Skoledistriktet kom foruden Snekkersten, til at bestå af Kronborg Teglgård og Meulenburg samt Borupgaard, Skotterup, Dalsborg, Rørtang, Flynderup, Hjortespring og Espergærde samt den del af Mørdrup, som kaldtes Mørdrup Strandvang, samt Tibberup Mølle.

Lærerne i Snekkersten Skole, var i de første godt 100 år enelærere. Den første lærer startede som nævnt den 1. oktober 1794, og hed Jens Smidt. Han var seminarieuddannet lærer fra Blaagaards Seminarium, og denne ansættelse var hans første. Allerede i februar

1801 blev han imidlertid kaldet til lærer i Esbønderup. Han blev derfor afløst af Hans Elberg, der dog kun var 2 år som lærer i Snekkersten.

Hvem der var lærer i perioden herefter skjuler sig indtil videre i historiens tåger, men i 1813 kom Lars Jacobsen til Snekkersten som lærer. Han afløstes af Peder Larsen allerede i 1815. Da han døde i 1850 blev han året efter afløst af Knud Henrik Broust, som imidlertid p.g.a. sygdom i næsten hele perioden måtte holde hjælpeplærere til, for eksempel i 1857, at undervise de 76 børn i skolen.

"Jyden"

Fra det netop tysk okkuperede Syd-slesvig kom den nye lærer. Han hed Hans Steffensen, og var i embedet frem

Billedet viser yngste og ældste klasse på Snekkersten Skole i 1899. Eleverne er fotograferet foran den nye skolebygning, der også fungerede som bolig for læreren og hans familie. Daværende enelærer Johan Petersen og hustruen Anna ses bag eleverne. Johan Pedersen blev senere førstelærer og var i embedet til 1933.

Den nuværende hovedbygning på Snekkersten Skole blev taget i brug i 1943, efter at den gamle skolebygning fra 1898, var blevet revet ned.

til 1895, da han afløstes af Johan Pedersen, kaldet "Jyden".

Johan Pedersen startede også som enelærer, men blev efter få år førstelærer, da den første lærerinde blev ansat i 1901. Det var Fanny Børgesen, da indtil da havde været leder af Skotterup Privatskole. Hun blev kommunelærerinde skønt hun ikke var seminarieuddannet, men man anerkendte hendes dygtighed og store erfaring. Hun blev i embedet til 1923.

Ny skole ved Rørtangvej

Ved 1800-tallets slutning stod det klart, at Snekkersten gamle skole ikke længere var tidssvarende og stor nok til at rumme de mange børn. Der blev derfor erhvervet et areal i Dalsborg - beliggende umiddelbart syd for den daværende Rørtangvej.

Den nye skole blev taget i brug i september 1898. Den gamle skole blev

herefter solgt, og blev derpå brugt til privat beboelse.

I den nye skole blev børnene nu delt i 4 klasser, men allerede efter få år - i 1904 - blev det nødvendigt at opføre endnu et klasselokale. I 1923 var børnetallet steget til 90. I 1.klasse gik der 33 børn og i 2.klasse gik der også 33 børn, hvilket var et barn mere i hver klasse end der var borde til. Samme år blev der da også ansat en tredje lærerkraft. Det var en andenlærer med navnet Aage M. Rasmussen. Samtidig udvidedes skolen igen denne gang bl.a. med et gymnastikhus.

Stadige udvidelser

I 1933 gik der 129 elever i skolen. De var nu fordelt på 5 klasser. Næste udvidelse af skolen skete i 1943, da den gamle hovedbygning ud imod Rørtangvej blev erstattet med den nuværende.

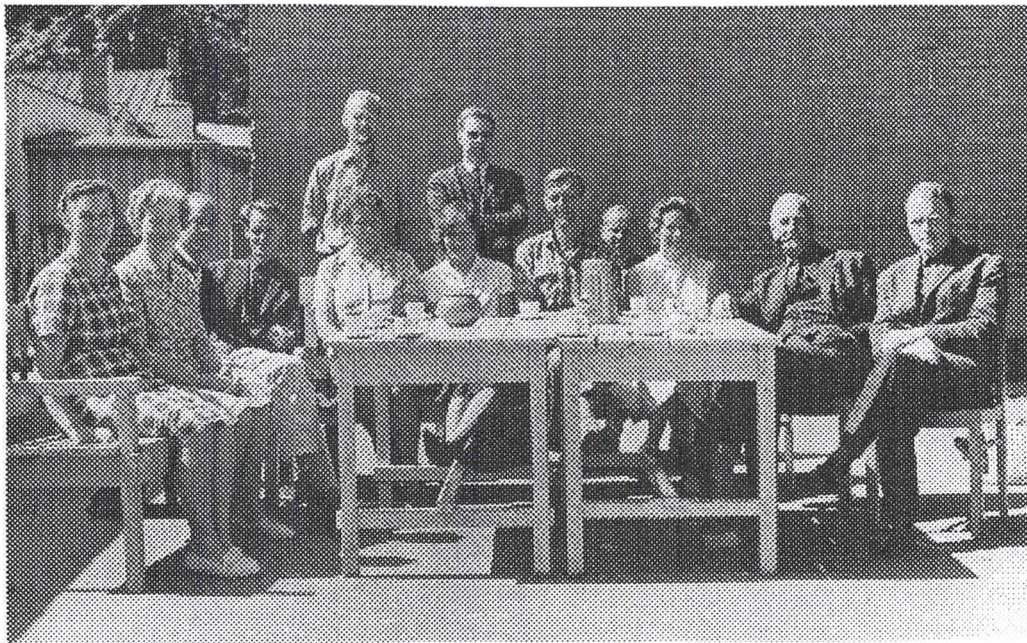
I forbindelse med diskussionen om indførelse af et købstadordnet skolevæsen i Tikøb Kommune i slutningen af 20'erne og starten af 30'erne, så var der i 1935 forslag fremme om at erstatte de to skoler i Espergærde og Snekkersten med en centralskole beliggende i Egebæksvang.

En centralskole på Sydysten

Ikke mindst idéen om en placering af en sådan skole i Egebæksvang gav anledning til megen debat. Ingen kunne forlige sig med tanken om at skulle fælde et større areal blot for at skaffe plads til en skole. I 1937 kom der derfor en ny vedtagelse i sognerådet. Den indebar at både Espergærde og Snekkersten Skoler skulle opretholdes,

og begge ændres til købstadordnede. Det betød, at skolen skulle tilbyde hverdagsundervisning (mod tidligere undervisning hveranden dag), flere fag, samt undervisning ud over det syvende skoleår.

I 1956 barslede et kommunalt skoleudvalg med et nyt forslag til skolestruktur på Sydysten. Det indebar, at Snekkersten og Nyrup skoler skulle nedlægges, og at der skulle bygges en ny skole vest for Egebæksvang - ved Flynderupgaard. Denne tanke holdt sig i et par år, men efterhånden som udbygningen af Espergærde-Mørdrup-Tibberup området skred frem, ændredes planerne til, at en ny skole skulle bygges i Mørdrup og at Snekkersten Skole skulle

*Lærerpersonalet ved Snekkersten Skole omkring 1963. Siddende fra venstre ses Gudrun Nørby, Elvine Kristensen, en vikar NN, Helge J. Nielsen, Carmen S. Slotmand, Kirsten Hornemann, Johannes Egede Larsen, Lise Bahnson, skoleinspektør Aage M. Rasmussen, Ove Mandrup Thomsen. Stående bagved f.v.: Helge Jensen, Ole Schultz og på hug: Severin Asmussen.
(Foto: Kjeld Damgaards samling)*

opretholdes.

Midlertidige terapinbygninger - som endnu står

Næsten samtidig slog man fra Sognerådets side fast, at Snekkersten fortsat skulle være 7-klasset. Efter få år blev en udvidelse imidlertid nødvendig, bl.a. blev der i 1969 opsat en midlertidig terapinbygning til fysik- og formningslokaler.

Da Tikøb Kommune blev lagt sammen med Helsingør Købstad i 1970 var udbygningen af Snekkersten-området allerede godt igang. Og planerne om bygning af en ny skole i området, var allerede fremme da. Den stod imidlertid først klar i 1975, men havde allerede forinden ibrugtagningen forårsaget en hidsig debat på Snekkersten Skole. Spørgsmålet var således om skolen efter Borupgaard-skolens ibrugtagen fortsat skulle være 2-sporet.

Nye lukningstrusler

Men dermed var debatten om Snekkersten Skole ikke ophørt. Op igennem 80'erne oplevede man et faldende elevtal, og det gav gentagne gange anledning til forslag om nedlæggelse af skoler. Ikke mindst de to gamle skoler på Sydvestkysten var i kikkerten. Som bekendt vandt Snekkersten Skole - Espergærde Skole tabte og måtte lukke i 1991.

Men Snekkersten Skole består fortsat og lever og har det godt som centrum for det gamle Snekkersten, Skotterup og Dalsborg.

Uafklaret situation for Espergærde Station

Af Holger Dahl

Efter vort livlige møde i Mørdrup Kirkesal i september, har der ikke været røre om sagen.

Vi har dog haft et møde med repræsentanter for "Borger- og Grundejerforeningen for Espergærde og Snekkersten"

samt "Bevaringsforeningen for Mørdrup". Vi deler alle de samme synspunkter og vil fremover orientere hinanden om evt. ny udvikling eller initiativer i sagen.

DSB har påbegyndt kloakarbejder for tilbygningen til billetkiosken, medens det endnu ikke ser ud som om selve den gamle stationsbygning er udlejet.

Vi følger situationen og er fortsat af den opfattelse, at det må kræve en ændring af kommuneplanen, hvis stationen skal benyttes til andet end jernbaneformål.

Møder & arrangementer

26. JANUAR:

Det middelalderlige Helsingør

Museumsinspektør **Lars Bjørn Madsen** vil holde et lysbilledforedrag, der giver et indtryk af Helsingør i middelalderen. Husenes udseende, indretning og brug vil blive behandlet på grundlag af den velbevarede senmiddelalderlige "Sundtoldskarré" mellem Stengade og Strandgade samt Brostræde og Sophie Brahes Gade. Endvidere vil arkæologiske undersøgelser og opmålinger blive omtalt og den kendsgerning, at vi endnu mangler et klart svar på, hvor byen oprindeligt lå.

TID OG STED: Tirsdag den 26. januar 1999, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

16. FEBRUAR:

Europas Svigerforældre og de store Fredensborgdage

Fhv. overbliotekar **Ernst Tursø** fortæller om kong Christian IX og dronning Louise og om somrene for 100 år siden. Da mødtes kronede hoveder i Fredensborg, der i perioder var centrum for den internationale presses opmærksomhed.

TID OG STED: Tirsdag den 16. februar 1999, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

9. MARTS:

Tyge Brahe på Hven

Lektor **Jan Petersen** vil fortælle om adelsmanden på slottet Uranienborg på Hven. Tyge Brahe er berømt som astronom, for opdagelsen af en ny stjerne og for nøjagtige observationer, der blev grundlag for et nyt verdensbillede.

TID OG STED: Tirsdag den 9. marts 1999, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

13. APRIL:

General- forsamling

Generalforsamlingen vil blive afholdt i henhold til foreningens love. Husk, at forslag skal fremsendes til formanden senest den 15. marts 1999.

Hvad sker der på museet uden for åbningstiden?

Efter generalforsamlingen vil museumsinspektør **Anne Majken Snerup Rud** fra Flynderupgaardmuseet berette om alle de aktiviteter vi almindelige

"publikummer" ikke bemærker.

TID OG STED: Tirsdag den 13. april 1999, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

29. MAJ:

Udflugt til Skaane

Bestyrelsen har taget de første skridt mod gennemførelsen af en udflugt til Skaane, ved at bede fru **Ingrid Dora Jarnbjer**, om at give et turforslag samt at guide for os.

Endvidere har vi bedt havnefoged **Bjørn Andersen** om at kontakte sine bekendte i Rå, da vi gerne vil besøge Fiskerimuseet dér.

Meddelelse om transport, program og betaling vil tilgå i forbindelse med generalforsamlingen. Vi håber på medlemmernes opbakning til idéen om at lære vore skånske naboer og deres historie bedre at kende.

TID OG STED: Lørdag den 29. maj 1999.

Sommermøde på Krogerup Højskole

Foreningen vil samarbejde med Fredensborg-Humlebæk Lokalhistoriske Forening om virkeliggørelse af det tilsagn vi fik af højskoleforstander **Søren Bald**, da han i november besøgte os, om at Krogerup ville være vært for et fælles sommermøde for foreningerne.

Nærmere vil tilgå medlemmerne.

Fredensborg-Humlebæk Lokalhistoriske Forenings

arrangementer:

Vor naboforening mod syd gør opmærksom på, at vi er velkomne til foreningens arrangementer. Det er vi i bestyrelsen meget glade for, og vi håber medlemmerne vil udnytte mulighederne. Specielt skal vi nævne to arrangementer, som vil have særlig interesse for os:

21. JANUAR:

Hvad Øresund gemmer

Konservator **Mads Gulløv** fra Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg fortæller om forskellige emner fra museets arbejde i Øresund, bl.a. forarbejdene til Øresundsbroen, Sjællandsvraget, sunkne skibe samt om konservering af vrag med fremvisning af fund fra vrag,

TID OG STED: Torsdag den 21. januar 1999, kl 19.30 på Humlebæk Bibliotek.

17. APRIL:

I Karl XII's fodspor

Vi mødes på stranden nedenfor Babylone-skoven. Her vil historikeren, lektor **Hans Bjørn** starte sin beretning om Karl d. 12's landgang. Derefter går vi på Krogerup Højskole, hvor kaffen venter og Hans Bjørn fortæller videre. Arrangementet forventes afsluttet senest kl 17.00, og er iøvrigt et fællesarrangement med Foreningen Norden.

TID OG STED: Lørdag den 17. april, kl 14.00 på Babylone-Stranden i Humlebæk.

Aksel Sørensen

Aksel Sørensen - en af Tikøbs ivrigste lokalhistorikere - døde i efteråret 1998, efter flere års tiltagende svaghed og tilbagefald.

Aksel Sørensen huskes som en af de mest aktive bag oprettelsen og indretningen af Frysehuset i Tikøb som lokalmuseum. Men også hans lille bog "Tikøb i Billeder", som udkom som et særtryk af museumsårbogen, blev modtaget med megen interesse. Heri

blev der anledning til at publicere en stor del af de fotos, som han havde indsamlet i tidens løb. Aksel Sørensen deltog også ivrigt i aktiviteterne på Flynderupgaard - så længe kræfterne slog til.

Aksel Sørensen havde skrevet sine egne barndomserindringer fra bl.a. Gurre Vang. Disse erindringer vil blive publiceret i den kommende udgave af Helsingør Kommunes Museers Årbog.

Æret være Aksel Sørensens minde !

Jørgen Elsøe

Fhv. viceskoleinspektør Jørgen Elsøe, Gl. Strandvej i Tibberup, døde i november 1998. Desværre klarede han ikke den sygdom, som i flere år havde taget hans kræfter.

Jørgen Elsøe var samler af historiske postkort - og fra hans samling er der hentet adskillige sjældenheder til diverse artikler, bøger m.v., bl.a. en kavalkade af postkort om Strandvejen, udgivet i samarbejde med Kenno Pe

tersen.

Jørgen Elsøe nærrede stor interesse for at få Tikøb Kro til at genopstå efter branden i 1995. I den forbindelse opfordrede han før sin død til, at der blev udarbejdet en historisk artikel om Tikøb Kro. Desværre var forfatteren ikke hurtig nok, så Jørgen Elsøe nåede således ikke selv at se artiklen, som imidlertid nu bringes - forhåbentlig til glæde også for andre.

Æret være Jørgen Elsøes minde !

Børge Jacobsen

Fhv. statsskovrider Børge Jacobsen, Fredensborg, døde i juli 1998, 89 år gammel. Han var statsskovrider i Gurre Skovdistrikt i perioden 1953-59, med bopæl på Valdemarslund.

Børge Jacobsen nærrede stor interesse for det lokalhistoriske - og var medstifter af Historisk Forening, hvor han sad i bestyrelsen ved foreningens start i 1958.

Æret være Børge Jacobsens minde !

*Bestyrelsen ønsker alle medlemmer
en rigtig glædelig jul
samt et godt nytår*

